

KOSTRA arbeidsgrupperapport for Plan, byggesak og miljø

1 Innledning

1.1 Arbeidsgruppas ansvar

Arbeidsgruppa for KOSTRA – Plan, byggesak og miljø (forkortet PBM) har som ansvar å opprettholde og videreutvikle statistikk i tråd med samfunnmessige behov. Dette innebærer å legge til rette for et godt sammenlikningsgrunnlag mellom fylkeskommuner og kommuner, samt peke på viktige utviklingsområder.

Arbeidsgruppa har ansvar for fire rapporteringsskjemaer, samt en del som tilhører et femte skjema. Skjemaene er:

- Skjema 20Byggesak: Byggesaksbehandling, deling, seksjonering og oppmåling
- Skjema 20Plan: Plansaksbehandling
- Skjema 20Miljø: Miljøforvaltning
- Skjema 23 (deler): Kostnadsdekning av kommunaltekniske tjenester
- Skjema 51: Planbehandling, miljø- og kulturminneforvaltning (fylkeskommune)

Arbeidsgruppa har ansvar for følgende funksjonskonti i den obligatoriske kontoplanen for KOSTRA rapporteringen, slik denne er definert i:

«VEILEDER TIL KONTOPLANEN I KOSTRA Rapporteringsåret 2023»

Lenke:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/bbb36cc4ebcc460b83aedfb68ca95c6d/2023/veileder-til-kontoplanen-i-kostra-for-2023-endelig.pdf>

Kommune

- 301 Plansaksbehandling
- 302 Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering
- 303 Kart og oppmåling
- 335 Rekreasjon i tettsted
- 360 Naturforvaltning og friluftsliv
- 365 Kulturminneforvaltning

Fylkeskommune

- 713 Regional planlegging og planveiledning
- 716 Naturforvaltning, friluftsliv, vannregionmyndighet og forvaltning av vilt og
- innlandsfisk
- 750 Kulturminneforvaltning

1.2 Arbeidsgruppas sammensetning 2023

Arbeidsgruppa består av følgende representanter:

- Dagfinn Sve, SSB, Seksjon for eiendoms-, areal og primærnæringsstatistikk (leder)
- Even Vaboen, Kommunal- og distriksdepartementet (KDD)
- Mari Olea Lie, Kommunal- og distriksdepartementet (KDD)
- Morten Størksen, Riksantikvaren (RA)
- Terje Domaas, Miljødirektoratet
- Marit Langen, Direktoratet for byggkvalitet (DiBK)
- Leikny Gammelmo, Kartverket
- Heidi Fadum, Helsedirektoratet
- Henning Berby, KS - Hovedkontoret
- Heidi Liv Tomren, KS - Hovedkontoret
- Kjell Gaute Grude, KS - Oslo kommune
- Ulf Sæterdal, KS - Bergen kommune
- Torfinn Smines, KS - Eidskog kommune
- Ingunn Bekken Sjøholm, KS - Møre og Romsdal fylkeskommune
- Jørn Kristian Undelstvedt, SSB, Seksjon for eiendoms-, areal og primærnæringsstatistikk
- Anne Rørholt, SSB, Seksjon for eiendoms-, areal og primærnæringsstatistikk
- Ingeborg Hauge, SSB, Seksjon for eiendoms-, areal og primærnæringsstatistikk
- Else Bredeli, SSB, Seksjon for offentlige finanser

Det har vært følgende endringer i arbeidsgruppas sammensetning i løpet av 2023:

- Henning Berby fra KS slutter i arbeidsgruppa etter møtet i april 2023, og erstattes av;
- Heidi Liv Tomren, KS hovedkontoret

Arbeidsgruppa har gjennomført to møter våren 2023: 1. mars og 19. april. Møtet i mars var et Teams-møte. Møtet i april var fysisk hos SSB i Oslo.

Det er per juni 2023 ikke berammet arbeidsgruppemøter for høsten 2023. Det utelukker ikke at det kan arrangeres et høstmøte (eller flere) dersom medlemmene ser behov for det.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1 Innrapportering for rapporteringsåret 2023

2.1.1 Skjema 20 Plan - Plansaksbehandling

Ingen endringer foreslått.

2.1.2 Skjema 20 Byggesak - Byggesaksbehandling, deling, seksjonering og oppmåling

I skjema 20 Byggesak – bolk E, om klagesaker, skal det gjøres en opprydding i begrepsbruken. Begrepene «klager» og «klagesaker» er ikke benyttet konsekvent. Det skal rapporteres på antall klagesaker. Skjemaet og veiledningen må gjenspeile dette.

2.1.3 Skjema 20 Miljø - Miljøforvaltning

Ingen endringer foreslått.

2.1.4 Skjema 23 Kostnadsdekning av kommunaltekniske tjenester

Ingen endringer foreslått.

2.1.5 Skjema 51 Planbehandling, miljø og kulturminneforvaltning

Ingen endringer foreslått.

2.2 Funksjonskontoplanen

Ingen endringer foreslått.

2.3 Statistikkbanken

Et ønske fra KDD om nøkkeltall for antall planer på høring som det er gitt innsigelser til skal etterkommes. Nøkkeltallet skal legges inn i eksisterende tabell «13434 KOSTRA-nøkkeltall for plan- og byggesaksbehandling (K)».

3 Videreutvikling av publiseringen

3.1 Endring av variabler

3.1.1 Fjerning av eksisterende variabler

Ingen endringer foreslått.

3.1.2 Nye variabler

Etter omlegging av hvordan «nøkkeltall» formidles i KOSTRA – ved kun bruk av særskilte Statistikkbank-tabeller, er det nå på en enkel måte mulig å etterkomme ønsket fra KDD om å utvide en nøkkeltall-tabell med en statistikkvariabel. Det gjelder tall for planer på høring som det er gitt innsigelser til, og skal legges inn i eksisterende nøkkeltall-tabell «13434 KOSTRA-nøkkeltall for plan- og byggesaksbehandling (K)»

Statistikkvariabelen er med i en tabell som er overført til avsluttede tidsserier. Tidsserien for nøkkeltallet i tabell 13434 skal benytte tall fra den avsluttede tabellen.

3.1.3 Endring av innhold i allerede eksisterende variabler

Ingen endringer foreslått.

3.2 Ytterligere om videreutvikling av publiseringen

3.2.1 Arbeidet med FNs bærekraftsmål

SSBs prosjekt for nasjonale indikatorer til FNs bærekraftsmål har sitt utgangspunkt i Stortingsmelding 40, 2020 – 2021, «Mål med mening». Det er spesifikt Mål nummer 11: Bærekraftig byer og lokalsamfunn, 13: Stoppe klimaendringene og 15: Livet på land som SSB anser av relevans for KOSTRA-PBM.

Til de foreslåtte indikatorene i stortingsmeldingen er det per juni 2023 ikke funnet at KOSTRA-PBMs ansvarsområde vil kunne bidra med data til indikatorer eller gjenbruk av indikatorer. Hvis det blir besluttet at ny datafangst er nødvendig for å etablere en eller flere indikatorer skal selvsagt KOSTRA bli vurdert som mulig rapporteringskanal og forslag behandles i Samordningsrådet.

3.2.2 Organiseringen av kommunal tjenesteproduksjon

Ingen endringer foreslått.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Forslag til endring

Ingen endringer foreslått.

4.2 Bakgrunn for ønsket endring

-

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Forslag til endring

Ingen endringer foreslått.

5.2 Bakgrunn for ønsket endring

-

5.3 Data fra andre kilder

-

6 Evaluering av siste rapportering

6.1 Utarbeiding av skjema

Skjemaene ble utarbeidet i verktøyet Designer (fra leverandøren Comfact), med oppsett tilnærmet likt de nærmeste foregående årene.

6.1.1 Kontroller i skjema

Skjemaene kommunene skal rapportere på har svært mange kontroller; både **betingede beregninger** (av verdier i skrivebeskyttede felt), **navigeringer** (åpning og lukking av felter som følge av utfylling av andre felt) og **valideringer** (feilmeldinger ved mangelfull eller inkonsistent utfylling).

For skjema 51 som går til 11 fylkeskommuner er det mer sparsomt med kontroller, siden skjemaet er mindre komplisert og omfattende, og det er gjort en avveining av ressursbruk opp mot nytte ved å eventuelt legge inn mange skjemakontroller.

Det er stor forskjell på verdiene 0 og blank: 0 er en verdi som viser at det ikke finnes forekomster av det som det er spurt om. Blank er ikke en verdi, men viser til at tallet enten er ukjent, eller irrelevant for den/de som er blitt spurt. Ofte kan blanke verdier i et datafelt bety at beregninger i et «beslektet» datafelt ikke kan foretas.

Nytt fra og med rapporteringen for 2020 var at det ble mulig å skille mellom 0 og blank i beregninger (betingede beregninger). Dette er i prinsippet en stor forbedring mht. datakvalitet, fordi f.eks. saksbehandlingstid for alle byggesaker ikke skal beregnes hvis en kommune ikke har lagt inn tall for saksbehandlingstid for f.eks. rammesøknader.

Ellers vil vi understreke at kontroller i skjema virker «oppdragende» på rapporteringen og medvirker til at kommuner sender inn skjema med færre feil enn de ellers ville gjort. Samtidig er ikke kontrollene strengere enn at kommunene får lov til å sende inn skjema med feilmeldinger.

6.2 Innsamling av data (rapportering)

Rapportering av skjemaer for rapporteringsåret 2022 sammenliknet med året før er tilnærmet likt og svarprosenten er stabilt høy. Dette gjelder for alle skjemaene, både ved 15. mars publiseringen og 15. juni publiseringen. I 2022 var det 356 kommuner og 11 fylkeskommuner.

- Skjema 20Byggesak: **339** kommuner har rapportert
- Skjema 20Plan: **348** kommuner har rapportert
- Skjema 20Miljø: **340** kommuner har rapportert
- Skjema 51 Planbehandling, miljø og kulturminner: **11** fylkeskommuner har rapportert

6.3 Bearbeiding/revisjon og kontroll

SSB gjennomfører kvalitetskontroll av dataene etter samme metode hvert år. Kontrollene er innrettet på å avdekke uteliggere (1000-talls-feil eller andre avvikende tall), negative tall og «ulovlige» årstall. Hvis noe ser ut til å være feil med rapporteringen kontakter SSB gjeldene kommune/fylkeskommune, for å avklare om rapporteringen er riktig eller for å få korrekt informasjon til å legge inn i KOSTRA-databasen. I noen tilfeller velger kommunen/fylkeskommunen å åpne skjemaet for ny innsending og rapportere korrigert informasjon. I tilfeller der SSB ikke har fått kontakt med saksbehandler/kontaktperson for rapporteringen, og feilen er åpenbar, kan gjenbruk av tidligere års innsendinger være løsningen for å få et best mulig datagrunnlag for å beregne fylkestall og landstall.

6.4 Publisering

Publisering av oppdaterte tabeller i Statistikkbanken 15. mars (foreløpige/ureviderte tall) og 15. juni (endelige/reviderte tall) følger prosedyrer i KOSTRA-årshjulet. Statistiksider (bokmål og engelsk), og eventuelt nyhetsartikkel, publiseres i månedsskiftet juni/juli.

KOSTRA-tall for temaene «Energi og klima i kommunene» og «Energi og klima i fylkeskommunene» er også plassert i KOSTRA-PBM-oversiktene.

6.4.1 Oversikt av publiserte tabeller i statistikkbanken

Alle tabeller som holdes oppdatert for KOSTRA-PBM er tilgjengelige på denne nettsiden: <https://www.ssb.no/statbank/list/kostrahoved>

Tabellene er også tilgjengelige i Plan- og byggesak- og Miljøforvaltning-spesifikke oversikter:

- Plan- og byggesak: <https://www.ssb.no/statbank/list/fysplan>
- Miljøforvaltning: https://www.ssb.no/statbank/list/miljo_koetra

6.4.2 Oversikt over avsluttede tabeller

Tabeller for såkalt «Avsluttede tidsserier» ligger nederst på siden for hver tabell-oversikt for henholdsvis:

- Plan- og byggesak: <https://www.ssb.no/statbank/list/fysplan>
- Miljøforvaltning: https://www.ssb.no/statbank/list/miljo_koetra

6.4.3 Endring av variabler

6.4.3.1 Fjerning av variabler

Det ble fjernet 5 variabler i Skjema 20 Miljø for 2022:

- Har kommunen fastsatt snøscooterløyper i medhold av motorferdselsloven § 4a (ja/nei)
- Har kommunen fastsatt snøscooterløyper i medhold av nasjonal forskrift § 8 (ja/nei)
- Snøscooterløyper fastsatt etter nasjonal forskrift § 8 totalt i kommunen (km)
- Har kommunen fastsatt snøscooterløyper i medhold av motorferdselsloven § 5 (ja/nei)
- Snøscooterløyper fastsatt etter motorferdselsloven § 5 totalt i kommunen (km)

Konsekvensen av dette er at [tabell 12673](#) for 2022 kun inneholder en variabel:

- Snøscooterløyper som er fastsatt i medhold av motorferdselloven § 4a totalt i kommunen (km)

6.4.3.2 Nye variabler

Det ble ikke lagt til nye variabler i noen av skjemaene i 2022.

6.4.3.3 Endring av innhold i eksisterende variabler

Det ble ikke gjort endringer av innhold i eksisterende variabler i noen av skjemaene i 2022.

6.5 Omlegging av KOSTRA-sidene på ssb.no

Vinteren 2023 har det blitt gjort endringer på SSBs nettsider for KOSTRA. SSB har tatt i bruk et nytt verktøy for produksjon av nettsidene. I den forbindelse måtte vi ta stilling til hvordan den spesiallagde KOSTRA-nøkkeltallsløsningen skulle ivaretas i nytt system.

Brukerundersøkelser og oversikt over brukertrafikk viser at KOSTRA nøkkeltallssidene ikke ble benyttet i særlig stor grad. Det var også behov for en forenkling av hele strukturen for KOSTRA-universet på ssb.no, med mål om å få til en samlet inngang til KOSTRA-tallene.

Både brukerundersøkelsene og analysene av brukertrafikken viser at majoriteten av brukerne finner fram til KOSTRA ved hjelp av søk på Google. Dermed var et annet mål for omleggingen å legge til rette for å optimalisere for Google-søk. Etter å ha fjernet nøkkeltallssiden viser søkeresultater i Google nå at det er en tydeligere struktur for KOSTRA-sidene.

Underveis i arbeidet ble det informert om omleggingen på nettsiden og i nyhetsbrev for KOSTRA.

6.6 Brukerreaksjoner

Arbeidsgruppe for Plan-, byggesak og miljø (PBM) har fått tilbakemeldinger om at skjema 20 Plan og 20 Byggesak er krevende å fylle ut, både med hensyn til å få rapporteringen korrekt og tiden som går med til rapporteringen.

7 Annet

8 Referanser

9 Vedlegg